

562: Horosan'dan çıkacak Siyah Sancaklılar

Ömer Faruk

7 Eyl, 2021

<https://ilimvecihat.com>

SORU

es-Selamu aleykum hocam, Allah sizden razı olsun Bu hadisler sahih mi? Kudüs'ün fethi Şam ehli tarafından olmayacak mı? Horasan bölgesi Afganistan'ı kapsıyor mu? "Horasan tarafından çıkan siyah Sancaklıları gördüğünüzde, kar üzerinde sürünerek de olsa onlara gidin. Çünkü onların içinde Allah'ın halifesi Mehdî vardır." (Fetava-i Hadîsiyye, İbn-i Hacer-i Heytemi-37; Hakim, 8572; Ahmed b. Hanbel, Musned, 22387-5 / 277) "Horasandan siyah bayraklılar çıkar. İlyâ'ya (Kudüse) bayraklarını dikene kadar onları kimse durduramaz." (Tirmizi, Ahmed bin Hanbel)

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِهِ
وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ

Doğu tarafından veya Horasan'dan siyah sancaklı bir topluluğun çıkacağı haberi farklı lafızlarla birçok yoldan gelmiştir. Bu hadislerden sadece biri hariç, -soruda zikrettiğiniz hadisler de dahil- bütün rivayetlerin senedi zayıftır, hatta kimisi uydurmadır. O bir hadisin hükmü hakkında ise ilim ehli ihtilaf etmiştir. Kimi âlimlere göre senedi "sahih" iken, kimi âlimlere göre ise "zayıf" olup siyah sancaklılar hakkında delil olmaya elverişli hiçbir hadis bulunmamaktadır.

Kimi muhaddislerin sahih olduğuna hükmettikleri hadis, İbn Mâce, Hâkim, "Müsned"inde Bezzâr ve "Delâilu'n-Nubuvve"de Beyhakî'nin (rahimehumullah) Sevbân (radiyallahu anh)'dan rivayet ettikleri Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şu hadisidir:

يَقْتَتِلُ عِنْدَ كَنْزِكُمْ ثَلَاثَةٌ، كُلُّهُمْ ابْنُ خَلِيفَةٍ، ثُمَّ لَا يَصِيرُ إِلَىٰ وَاحِدٍ مِنْهُمْ، ثُمَّ تَطَّلُعُ الرَّأْيَاتُ السُّودُ مِنْ قِبَلِ الْمَشْرِقِ، فَيَقْتُلُونَكُمْ قَتْلًا لَمْ يُقْتَلْهُ قَوْمٌ. ثُمَّ ذَكَرَ شَيْئًا لَا أَحْفَظُهُ، فَقَالَ: فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَبَايِعُوهُ وَلَوْ حَبْوًا عَلَى التَّلَجِّ، فَإِنَّهُ خَلِيفَةُ اللَّهِ الْمَهْدِيُّ

"Hazinenizin yanında (hazineyi elde etmek için) her biri bir halife oğlu olan üç kişi savaşıyor. Sonra (bu hazine) onlardan hiçbirine varmayacak. Sonra Doğu tarafından siyah sancaklar ortaya çıkacak ve sizi hiçbir kavmin öldürülmediği bir şekilde öldürecekler." (Sevbân dedi ki:) Sonra ezberleyemediğim/unuttuğum bir şey daha söyledi. Dedi ki: "O'nu (Mehdi'yi) gördüğünüz zaman kar üzerinde emekleyerek dahi olsa ona (gelip) bey'at

edin. Çünkü O, Allah'ın halifesi Mehdi'dir."

Hadis, Sevbân (*radiyallahu anh*)'ın sözü (mevkûf) olarak da rivayet edilmiştir...

Bu hadis için Hâkim: "Buhârî ve Muslim'in şartı üzere sahih bir hadistir" demiş, Zehebî de (*rahimehullah*) O'na bu hükmünde muvafakat etmiştir. Hadisi rivayet edenlerden Bezzâr da bu hadisin isnadının sahih olduğunu belirtmiştir. İbn Kesir (*rahimehullah*): "Bu güçlü, sahih bir isnaddır" demiştir. Yine Kurtubî (*rahimehullah*) "et-Tezkira"da, Bûsîrî (*rahimehullah*) "Misbâhu'z-Zucâce"de, muasırlardan Şeyh Hamûd et-Tuveycirî (*rahimehullah*) "İthâfu'l-Cemâah bimâ Cae fî'l-Fiteni ve'l-Melâhimi ve Eşrâti's-Sâah" isimli kitabında hadise sahih hükmü vermişlerdir. Zamanımızın en büyük âlim ve muhaddislerinden Şeyh Abdulaziz et-Tarîfî (*hafizahullah*): "bu hadisin isnadında hiçbir beis yoktur" demiştir.

Yine günümüzün en büyük muhaddislerinden Şeyh Süleyman el-Ulvan (*hafizahullah*) hadisin senedindeki bütün ravilerin hadis hafızları ve güvenilir olduklarını, onlardan hiçbiri hakkında ihtilaf edilemeyeceğini, ancak bununla birlikte İmam Ahmed'in (*rahimehullah*) bu hadisi kabul etmediğini söylemiştir.

Seleften muhaddis İbn Uleyye, muasırlardan Şuayb el-Arnaût ve Elbânî (*rahimehumullah*) bu hadisin zayıf olduğuna hükmetmişlerdir. Ancak Elbânî, "Çünkü O, Allah'ın halifesi Mehdi'dir" sözü hariç hadisin manasının sahih olduğunu, bu ziyadenin ise sabit bir yolunun bulunmadığını belirtmiştir.

Hadiste geçen "hazine" ile ne kastedildiği hakkında ihtilaf edilmiştir. İbn Kesir gibi kimilerine göre "Ka'be hazinesi (Ka'be'nin altında bulunan defnedilmiş bir hazine)", Şeyh Hamûd et-Tuveycirî gibi kimilerine göre "Fırat hazinesi (Fırat nehrinin çekilip çıkaracağı altından bir dağ)", İbn Mace şarihlerinden Sindî gibi kimilerine göre ise "krallık/hükümdarlık" yorumları yapılmıştır. Bazıları da Suud'da bulunan petroldür demişlerdir.

Hadisimizin ilk kısmıyla alakalı olarak, yine hükmünde ihtilaf bulunan, Ebu Dâvûd ve Ahmed'in Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'den rivayet ettikleri şöyle bir hadis vardır:

يكون اختلاف عند موت خليفة فيخرج رجل من أهل المدينة هاربا إلى مكة

"Bir halife öldüğünde ihtilaf olur. Bunun üzerine Medine ehlinde bir adam (yani Mehdi) Mekke'ye kaçar..."

Burada halife'den kasıt, bir yöneticinin yerine geçen -müslüman veya kâfir-

herhangi bir yönetici olabilir. Çünkü “halife” kelimesi lugatta: “halef, başkasının yerine geçen” anlamındadır.

Mümkün ki, hadisimizde söz edilen üç kişinin savaşı, şu anki Suud kralı Selman öldükten sonra krallığı elde etmek için her biri bir kral oğlu olan “Muhammed bin Selman”, “Muhammed bin Nayif” ve Mut’ib b. Abdullah (veya Mukrin bin Abdulaziz)’in ve tabilerinin arasında çıkması büyük olasılıkla beklenen savaş olabilir. Allah’u A’lem.

Hadisimizde siyah sancaklıların, belli bir bölge belirtilmeden “Doğu tarafından” ortaya çıkacağı ifade edilmiştir. Başka rivayetlerde ise -ki yukarıda bu rivayetlerin zayıf olduğunu söylemiştik- “Horasan’dan” ya da “Horasan tarafından” şeklinde geçerek doğu tarafı “Horasan” bölgesiyle sınırlandırılmıştır. Buna göre siyah sancaklılar Horasan’dan ortaya çıkacak ve buradan batıl ehli olan Araplara gelip onlarla savaşıacak ve galip geleceklerdir. Araplar dedik, çünkü Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) hadisinde “siz” diyerek sahabeye hitap etmiştir.

Geçmiş asırlarda Horasan, bugünün Afganistan, İran, Türkmenistan, Tacikistan ve Özbekistan’ının bazı bölgelerini kapsardı. Yani eski Horasan çok geniş bir bölgenin adı idi. Bkz:

Farsça bir kelime olan Horasan ismi Eski Farsça'da hur (güneş) ve âsân (gelen, doğan) kelimelerinden meydana gelmiştir. Yani "güneşin doğduğu yer; doğu bölgesi" anlamına gelir.

Hadisimizde, hak ehli olan bu siyah sancaklılar görüldüğünde kar üzerinde emekleyerek dahi olsa onlara gidip bey'at edilmesi emrediliyor. Çünkü hadislerde haber verildiği üzere Mehdi ilk olarak Mekke'de zuhur edecek, Ka'be'ye sığınıp orada O'na bey'at edilecek, sonra O'na yardım etmek için bu siyah sancaklılar gelecek ve emirliği Mehdi'ye verecekler, O'nun destekçileri olacaklardır.

İbn Kesir (*rahimehullah*) şöyle demiştir: *"Bu hadislerde zikredilen siyah sancaklar -şayet hadisler sahih ise- Mehdi'yle beraber olacak olan sancaklardır. O'na ilk bey'at edilme Mekke'de olacak ve yardımcıları Horasan'dan olacaktır."* (el-Bidâye ve'n-Nihâye)

Yine İbn Kesir aynı eserinde şunları kaydetmiştir: *"Allah Teâlâ Mehdi'yi Doğu ehlinden insanlarla destekler. Onlar Mehdi'ye yardım edecek, O'nun hakimiyetini ayağa kaldıracak, O'nun desteklerini/temellerini güçlendirecekler. Onların sancakları siyah olacaktır. Bu, üzerinde vakar bulunan bir görünüştür. Zira Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sancağı siyahtı, ona "ukâb" denilirdi."*

Nitekim yine İbn Mâce'nin senedi zayıf olan başka bir rivayetinde Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şöyle dediği geçer:

يُخْرِجُ نَاسًا مِنَ الْمَشْرِقِ، فَيُؤْتُونَهُ لِمَهْدِيٍّ

"Doğu'dan birtakım insanlar çıkar ve Mehdi için (O'nun hakimiyetini) hazırlarlar."

Şiiler ve bazıları, bu siyah sancaklıların Ebu Muslim el-Horasani liderliğinde sancakları siyah olan Abbasoğulları olup Emevi devletini yıkmaları ve yerine Abbasi devletini kurmaları olarak yorumlamışlardır. Ancak bu doğru değildir. Çünkü ilgili rivayetler Mehdi'nin çıkışına bağlı olarak gelmiştir.

İbn Kesir adı geçen eserinde şöyle demiştir: *"Bu siyah sancaklar, Ebu Muslim el-Horasani'nin kendisiyle yönelip de Emevilerin devletini 132 senesinde zorla aldığı sancaklar değildir. Bilakis bu, Mehdi'nin eşliğinde gelecek olan başka siyah sancaklardır."*

Binâen aleyh, eğer hadisimizin isnadının sahih olduğunu kabul edersek deriz ki; Doğu'dan siyah sancakların ortaya çıkması, Mehdi'nin zuhurunun

yaklaştığının alametlerindendir. Şayet zayıf olduğunu kabul edersek bunu söyleyemeyiz, lakin gelecekte buraya kadar anlattıklarımızla örtüşen olaylar meydana gelirse o halde bu hadisler güçlenir, itibara alınır. Şöyle ki, seneden zayıf olan bir hadis şayet vakiyla örtüşürse, Hamûd et-Tuveycirî, Ahmed b. Sıddîk el-Ğumâri gibi kimi ilim ehli bu durumun zayıf senedi sahihe dönüştüreceğini, bu haberin Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e nisbetinin sahih olacağını söylemişlerdir. Kimi âlimler ise zayıf senedin bu durumda da zayıf olarak kalacağını, ancak hadise metnen/manen sahih denileceğini, çünkü bu haberin kaynağının ehl-i kitabın kitapları olması veya tecrübeyle, basiretle, firasetle, Allah'ın kalbe attığı ilhamla söylenmiş olması ihtimali bulunduğu için mananın sahih olmasının Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e nisbetinin de sahih olmasını gerektirmeyeceğini söylemişlerdir. İbn Useymîn (*rahimehullah*) şöyle demiştir: *“Zayıf hadis sahih bir hadise muhalif olmadığı ve vakıa onun sıhhatine şahitlik ettiği zaman: “Bu, seneden zayıf, metnen sahihtir” denilir.”*

Ve'l-hamdu lillahi Rabbi'l-alemin.